

Genealogien / van alle de oude eedelen / Baronnen of vrij-heeren / en / Ridderschappen der Grafelijkhyt / van / Holland en Zeeland /

geschreven by my / Steffen van Huisen /Residerende Binnen de steede leyden / aan de Breede straat bij de / Blauwe steen / In den Jaare / 1561

Aldus de tekst op een door Andries Schoemaker geschreven titelblad van een handschrift in folio ($\pm 25 \times 38$ cm), aanwezig in de bibliotheek van de heer Jozef Dauwe, advocaat te Dendermonde, onder nummer Hs H 72.

Dit manuscript komt voor in de derde auctiecatalogus van Gerrit Schoemaker: *Register Van een zeer schoone Verzameling van met de Hand geschreven boeken, ...* verkocht te Amsterdam den 13n Januari 1738. Op pag. 4 staat het daar onder nr. 14: *Genealogien van alle oude Edelen, Baronnen of Vrij-heeren en Ridderschappen der Grafelijkheid van Holland en Zeeland, opgesteld door. Steffen van Huesen te Leijden 1561, gecopieerd en de Waepens geteekend door wijlen den Heere A. Schoemaker.*

Het is niet bekend wie het handschrift kocht, maar het duikt weer op op een veiling van de antiquaar George Elte te Leiden op donderdag 12 mei 1910. Het is dan afkomstig uit de bibliotheek B. van Lockhorst (1771-1831)¹, en in de betreffende catalogus vermeld op blz. 5 onder nr. 1527². Ook nu is de koper niet bekend. De heer Dauwe kocht het handschrift omstreeks 1990 van antiquariaat Dunkert te Chaem (NL)

Het handschrift in groot folio, in halfperkamenten band met kartonnen kartonnen platten (19^e eeuw), telt 109 bladen, meestal tweezijdig beschreven, met ruim 100 wapens, meest in kleuren. Op het schutblad is de uit de catalogus Van Lockhorst geknipte omschrijving geplakt. Daarin staan ook de namen van de geslachten die in het handschrift voorkomen: Wassenaer, Arkel, Leerdam, Eegmond, Yselsteyn, Heusden, Brederode, Teylingen, Cuylenburg, Voorne, Haarlem, Oostervant, Duyvenvoorde, Polanen, Persijn, Woude, Warmond, Woerden, Poelgeest, Naaldwijk, Borsselen, Ameyden, Bloys, Abcoude, Montfoort, Cruyningen, Alkemade, Vliet, Rodenburg, Wisse, Adrichem, v. Binkhorst, Wtenhagen, Zanen.

Aan dit manuscript is zowel door Andries Schoemaker als zijn zoon Gerrit gewerkt. Van Andries zijn fol. 1 en 6v^o-100v^o, van Gerrit fol. 2-6 en 101-109v^o. De verschillen zijn duidelijk zichtbaar; vader Andries schreef kriebelig en zo te zien in haast; het schrift van Gerrit is regelmatig en verzorgd. Er komen in totaal 104 afbeeldingen van wapenschilden in voor. Daaronder 60 ingeplakte gegraveerde wapenschilden, zorgvuldig uitgesneden uit een onbekende, eenzijdig gedrukte, genealogie. Verder zijn 34 wapens getekend, waarvan er 27 volledig zijn ingekleurd. Op veel plaatsen in de tekst zijn openingen gelaten om later het bijbehorende familiewapen in te tekenen. Van sommige is de schildvorm in potlood of inkt al aangegeven, maar de verdere invulling ontbreekt.

Wat bracht de Schoemakers er toe een zo uitgebreid handschrift, 170 jaar oud, in zijn geheel over te schrijven en de wapens te tekenen of in te plakken? Andries was zeer geïnteresseerd in de historie van zijn 'Vereenigd Vaderland'; in de woorden van Abraham de Haen: 'Groot Kenner en beminnaar der Nederlandse Oudheden en Historiemunten'.³ Uit enkele in Arnhem gevonden brieven van Gerrit⁴ blijkt dat deze zich intensief bezig hield met het verzamelen, lenen en uitlenen, en overschrijven, van 'geslag Tafelen'. Geschiedenis was, in die feodale maatschappij, de geschiedenis van de heersende families. Zo is te begrijpen hoe belangrijk die geslachtsregisters waren en waarom men de moeite nam een oud en uniek handschrift als het onderhavige in zijn geheel met de hand te kopiëren.

¹ Over Barend van Lockhorst en diens bibliotheek zie *De kasteeltekeningen van Abraham Rademaker* door Willem Beelaerts van Blokland & Charles Dumas, 2007, p. 39 en 40 en op deze site: Andries en Gerrit Schoemaker > Verzamelaars en veilingen.

² *Bibliotheek van Lockhorst : Catalogus van Genealogische Handschriften, Wapenboeken ..., Boeken en Prenten ..., afkomstig van B. ridder van Lockhorst : veiling 12 en 13 Mei 1910 door George Elte ..*

³ Zie op deze site Andries en Gerrit Schoemaker > Andries' 'ledige uren'.

⁴ ibidem > Brieven van Gerrit Schoemaker in Genealogica MSS